Ն 2232 — 1885 ՅՈՒՆՎԱՐ 15 ՍԱԼԸ — ՅԻՐՄԻՍԷԳԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎԱՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 զրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք	200 զրշ.
Ալթը այլըգ	105 »
Իւչ այլըգ	55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք	240 զրշ.
Ալթը այլըգ	125 »

40 ՓԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ընճի սահիֆէ · · · 5 զրշ.
4ընճի սահիֆէ · · · · · 2 »
ԻՆՍԹԱՐ · Պանգա՝ Շիրքէթ վէ ումումը սարրաֆիյէյէ աիտ իլանաթ ·
2 վէ 3ընճի սահիֆէլէրտէ · · · 6 զրշ.
4ընճի սահիֆէյէ · · · · · 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր ։
Մէվատը նաշիրայա ատիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր ։

ԿԻՒՆԼԻՒԿ ՆԻՒՍԽԱՍԸ 5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Իտարէխանէսի, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 խանէտէ տիր ։ — Կազէթէմիզէ ձէմալը [illegible] իատէ վէ թահրիրաթսընը աիտ մէքթուպլարըն պէտէլլէրի մէվզուատը հագգընտա
Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագ կիպի, քէմքիւֆէլի մէքթուպլարըն գապուլ անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱԴԻՍ

Ամէրիգալը Ժէնէրալ Պէրտանըն Թէքրանէ վէ Թօբխանէ ֆապրիգալարընտա միւֆէթթիշը ումումի վէ Նիշան մուալլիմի մէմուրիյէթիյլէ Օսմանլը խըտմէթինէ կիրմէսի իչիւն Ժէնէրալը մումաիլէյհէ ուզլաշըլտըղընը զաթը Հազրէթը Շէհրիյարի Թօբխանէ միւշիրիյէթինէ էմր պույուրմըշ օլտուգլարընտան, զաննն օլունտըղընա կէօրէ, միւշիրիյէթը միւշարէլէյհա թարաֆընտան պու պապտէ պէյան օլունան թէքլիֆաթ ու շէրաիթ՝ Ժէնէրալ Պէրտան թարաֆընտան էսասէն գապուլ օլունմըշ տըր ։

Թէքրանէի Ամիրէտէ միւճէտտէտէն պիլ խալ կէչէնտէ տէնիզէ էնտիրիլտիկինի եազտըղըմըզ Համիտիյէ զըրհլըսը իչիւն Թօբլար խալ իթտիրմէք իւզրէ Պահրիյէ Նէզարէթի՝ Գրուբ ֆապրիգասընա պիր գօնթրաթ ազտ իթմիշ տիր ։

Սէֆինէի մէզգիւրէնին 25 սանթիմէթրօլուգ 10, վէ 17 սանթիմէթրօլըգ 4 գըթա Գրուբ Թօբը պուլունաճագ տըր ։

Տիւնքի կիւն Վարնատան չէհրիմիզէ միւվասալէթ իտէն Լօյտ գումբանեասընըն բօսթա վաբօրը՝ կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ մուվասալէթ իթմէսի լազըմ կէլտիկի հալտէ Թունանըն տօնմասը հասէպիլէ թէէխխիւր իտէն Էվրօպա բօսթա չանթասընը չէհրիմիզէ կէթիրմիշ տիր ։

Մէզգիւր բօսթա իլէ ալտըղըմըզ Էվրօբա կազէթալարընտա կէօրիւլէն պազը հավատիսաթը պու կիւնքի նիւսխէմիզին իչ սահիֆէսինտէ նէշր իթմիշիզ տիր ։

Տիւնքի կիւն չէհրիմիզէ միւվասալէթի լազըմ կէլէն Էվրօբա բօսթա չանթասը իսէ հէնուզ տահի Թունատան Ռուսճուգա կէչիրիլմիշ տիր ։

—

Պահրը Սէֆիտտէ պիր Ֆրանսըզ գումբանիասընըն Թէքրանէսինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ իչիւն իւչ գըթա Թօբբիլ վաբօրը խալ իտիլմէքտէ օլտըղը մալիւմ տիր ։ Մէզգիւր վաբօրլարըն խալաթընտա պազը Թաատիլաթ իճրա իտիլտիկինտէն, Օսմանլը Պահրիյէ Նէզարէթիյլէ մէզգիւր գումբանիա միյանընտա պազը միւշքիլաթ զուհուրա կէլմիշ իսէ տէ, մուախխէրէն Թաատիլաթը մէզքիւրէնին միւֆիտ օլտըղը անլաշըլարագ միւշքիլաթ միւնտէֆի օլմուշ օլմազլա, եագընտա վաբօրլար՝ օրատա պուլունան Օսմանլը զապըթանընա պիթթէսլիմ Տէրսաատէյէ իրսալ օլունաճագլար տըր ։

—

Սօֆիատա նէշր օլունան Պէյքօզ նամ Պուլկար կազէթասը՝ միւճէտտէտէն բօլիթիգա աճէնթէլէրի թէէսիսի իչիւն պու սէնէ պիւտճէյէ 100000 ֆրանգ գայտ օլունտըղընը, վէ անճագ մէզկիւր մէպլաղըն մագսատը մէզքիւրէ տէյիլ, իլլա էմարէթին մէնաֆիինի միւտաֆաա իտէն կազէթալար թախսիսաթընըն թէէտիյէսինէ սարֆ օլունաճաղընը պէյան իտէյօր ։

—

Բուտ կազէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, Պէլճիգալը Մ. տը Լավէլէյին Մաքէտօնիա հագգընտաքի նէշրիյաթը ալէյհինտէ բըրօթէսթօ իթմէք իւզրէ Գասթօրիա վէ Տիմէթօգատա միւթէատտիտ ճէմիյէթլէր թէշէքքիւլ իթմէքտէ օլուպ, ինկիլիզ սէֆարէթի մէմուրինինտէն Մ. Թրօթթըր տախի Տիմէթօգատաքի պիր ճէմիյէթտէ հազըր պուլունմըշ տըր ։

—

Բարիզտէն չէքիլէն ալաֆը. յունվ. 15 թարիխլի պիր թէլէկրաֆ՝ Հասան Ֆեհմի բաշա հազրէթլէրինին Լօնտրայա վուգու պուլան մէմուրիյէթի հագգընտա փիքրիւքէի մալիւմաթը վէրիյօր.

«Հասան Ֆեհմի բաշա՝ պու սապահ Պէրլինտէն Բարիզէ միւվասալէթ իտուպ, Մ. Ժիւլ Ֆէրրի իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, եարըն Լօնտրայա ազիմէթ իտէճէք տիր ։

«Միւշարէլէյհին մէմուրիյէթի՝ Թէվֆիգ բաշանըն Թէրքը հիւքիւմէթինէ ինկիլթէրրայը իգնաա իթմէք օլուպ, ֆագաթ Խըտիվիյէթը Մըսըրիյէ տիկէր պիր նամզէտ թէքլիֆ իթմէյէճէք տիր. Բիրա Պապը Ալի անճագ Մըսըրիյէնին իթթիհաթընտան նաշի Խըտիվ հազրէթլէրինի մէսուլ ատտ իթտիկի հալտէ, ինկիլթէրրա իլէ միւնասէպաթը տօսթանէսինի մուհաֆազա իթմէք արզու ըտա տըր ։

«Ինկիլթէրրանըն մագսատը հասըլ օլտըղը զէմանտա, Մըսըրը թախլիյէ իթմէսի տախի թալէպ օլունմագտա տըր ։

«Իշպու միւսաատաթ մուգապիլինտէ Պապը Ալի տախի ինկիլթէրրանըն թէքլիֆաթը մալիյէսինէ պիլա չարթ մուվաֆագաթ վատ էյլէյօր ։»

Հասան Ֆեհմի բաշա հազրէթլէրի հագգընտա Պէրլինտէն յունվար 17 թարիխլիյէ աթիտէքի թէլէկրաֆ քէչիտէ օլունմուշ տըր ։

«Հասան Ֆեհմի բաշա՝ Պէրլինտէ իքի կիւն իգամէթ իտուպ բրէնս Պիզմարգը կէօրմիւշ տիր ։ Մէհաֆիլը տիբլօմաթիգիյէտէ զաննն օլունտըղընա կէօրէ, բաշայի միւշարէլէյհին մէմուրիյէթը մախսուսէսի անիտէ նէթայիճ ու սէմէրաթ հասըլ էթմէյէճէք տիր. Մէմուրիյէթը մէզքիւրէ, էսասէն բօլիթիգայա միւթէալլիգ օլուպ, տէֆիէթլէր իսէ Մըսըրըն էվվէլա ահվալը մալիյէսինի թէսվիյէ իթմէք իսթէյօրլար. Պու մէսէլէ թէսվիյէ էտիլիր օլտուգտան սօնրա, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին թէքլիֆաթը թահթը միւզաքէրէյէ ալընապիլէճէք տիր ։»

* *

Գէօլնիշէ Պօլիթիզ կազէթասընըն տա զաննընա կէօրէ, Հասան Ֆեհմի բաշա հազրէթլէրինին Լօնտրայա վուգու օլան մէմուրիյէթը մախսուսէսի էսապընտան պիրի տէ Մըսըր վէրկիսի մէսէլէսինին հալլ ու թէսվիյէսի մատտէսի իմիշ ։

Վիէննատա նէշր օլունան մէզքիւր կազէթա՝ պու պապտէ պէր վէճհը աթի պէյանըն մալիւմաթ իտիյօր ։

«1841 սէնէսինտէ Լօնտրա գօնֆէրանսը՝ խազինէի Մըսըրտան Պապը Ալիյէ թէէտիյէ օլունան վէրկինին արազիի Մըսըրիյէ միւսաթըլնա միւթէնասիպ պիր սուրէթտէ թային օլունմասընը գարար վէրմիշ օլմազլա, իշթէ պու գարար մուճիպինճէ ֆէրմանը Հիւմայունլարտա վէրկիի մէզքիւր իչիւն 80000 քէսէ թային օլունմուշ տըր ։

«1866տա, կէրէք օ վագթքի խտիվ իսմայիլ բաշայա վէրիլէն պազը իմթիյազաթա վէ կէրէք արազիի Մըսըրիյէնին սօնըրատան քէսպը վիւսաթ ու ճէսամէթ իթմէսինէ մուգապիլ օլարագ վէրկիի մէզգիւր 150000 քէսէյէ իպլաղ օլունմուշ տըր ։ Մըսըրա իլհագ օլունան Խէնի արազի Սուաքին իլէ Մասուա օլուպ, մուախխէրէն Զէյլա լիմանը տա Մըսըրա կէչինճէ, վէրկիյէ 3000 քէսէ տահա զամմ օլունմուշ տըր ։ Խտիվ ֆարզը մուհալ օլարագ զըյա իտտէյիմ քի, ինկիլիզլէրին մէզքիւր լիմանլար հագգընտա վագի օլան միւտաալիյաթը գապուլ օլունաճագ տըր, օ հալտէ ինկիլթէրրա՝ Մըսըր վէրկիսինտէն մէզքիւր լիմանլարա խասպէթ իտէն հիսսէյի քէնտիսի թէտիյէյէ թէէհհիւտ իթմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր ։»

—

Էվվէլճէ տախի եազըլտըղը վէճհ իլէ, չըմէնտօֆէրլէրին իթթիսագընա տաիր մէճլիսը միւշավէրէտան Մաաշինէ արզ օլունան մազպաթա՝ թարաֆը հազրէթը Բատիչահիտէն հէնուզ թաատիլ պույրուլմամըշ տըր ։

Պիրի՝ Պանգը Օսմանի սէրմայէտարանը, վէ տիկէրի՝ Պարօն տը Հիրշ թարաֆլարընտան թագտիմ օլունան իքի գըթա լայիհանըն արասընտա պէօյլէ պիր ֆարգ պուլունտըղը ճիհէթլէ, իշպու լայիհալարըն պիր քէրրէ տահա էհէմմիյէթ վէ տիգգաթ իլէ միւթալաա վէ մուայէնէ իտիլմէսի վէ նէթիճէսինին արզ ու թագտիմի էմր ու ֆէրման պույուրուլմըշ տըր ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Տէրզօս Սու գումբանեասընըն մէնպաը էվվէլինին բէամը քիւշատընտան սօնրա, գումբանեանըն սահիպը իմթիյազը Թէրնօ պէյ հազրէթլէրի՝ րէֆագաթընտա մէճլիսը իտարէ ազասընտան Մ. Ֆէրնանտէզ Տիազ, Մ. Լէօնիտաս Զարիֆի վէ սըրքեաթիպը ումումի Մ. Գօլլարօ պուլունտուղը հալտէ Մապէյնէ ազիմէթ իթտիկի կիպի, մէզգիւր գումբանիանըն սէրմիւհէնտիսի Մ. Պութան վէ սաիր միւհէնտիսին վէ գօնտիգթէօրլէր Մապէյնը Հիւմայունա կիթմիշլէր, վէ պիր ազ սօնրա թարաֆը հազրէթը Բատիչահիտէն Թէրնօ պէյ հազրէթլէրինէ իքինճի րիւթպէտէն պիր գըթա Օսմանիյէ նիշանը իհսան պույուրուլմուշ տըր ։

Իշիտիլտիկինէ կէօրէ, Մ. Պութան քէնտիսի վէ մայէթինտէ պուլունան մէմուրին իչիւն 24 գըթա նիշան իհսան պույուրմասը զըմնընտա Շէհր Էմինի Մազհար բաշա հազրէթլէրինէ պիր արզուհալ թագտիմ իթմիշ, վէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթինի թէէխխիւր էյլէմիշ տիր ։

—Տէրսաատէթ պիրինճի հուգուգ տաիրէսի ազասընտան Հօգոյեան Վիչէն էֆէնտիյէ թէգտիրէն իւչիւնճիւ րիւթպէտէն Մէճիտիյէ նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր ։

—Սամսունտան իշար օլունտըղընա կէօրէ, Րէժի գօլճըլարը՝ չէհրը մէզքիւր ճիվարընտա վագը Դաշքէօփրիւտէ պիր գահվէխանէյէ գաչագ թիւթիւն պուլունտըղընը խապէր ալարագ, ախիրէն պիր կէպէ գարընըն խանէսինէ պիտտուխուլ թահարրիյաթ պաշլամըշլարտըր, մէզգումէ գատըն՝ թիւթիւնլէրին սագլը օլտըղը խանէտա կիրէրէք կէօյա աղըրը թուլմուշ կիպի կէօսթէրմիշ, վէ գօլճըլարտան պիրի տախի էպէ չըգըրմայա կիթմիշ տիր. Անճագ քէօյլիւլէր իշին մէյտանա չըգտըղընը կէօրէրէք, գօլճըլար իւզէրինէ հիւճում իթմիշլէր, վէ վուգու պուլան արպէտատա թարաֆէյնտէն պազը քիմսէլէր եարալանմըշ տըր ։ Իշպու արպէտա էսնասընտա թիւթիւնլէր գաչըրըլմըշ տըր ։

—Մալիյէ միւսթէշարը Վէթէնտօրֆ պէյ հազրէթլէրինին խասթալըղը կիթտիքճէ քէսպը վէխամէթ իթմէքտէ օլտուղընտան, աթըպպա՝ հէր կիւն գօնսուլթօ իթմէքտէ տիրլէր ։

Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ գուրէնաի սանիլէրի Հաճի Ալի պէյ հազրէթլէրինի միւշարէլէյհին նէզտինէ իզամ, իզհարը թէէսսիւֆ վէ խաթրիֆաարը խաթր պույուրմըշլար տըր ։

—Մալիյէ նազըրը Մունիր բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն Սատրազամ հազրէթլէրինին նէզտինէ պիլիազիմէ, պազը էվամիր ալըզ իթմիշլէր տիր ։

Մ. ՏԱՎԻՏ ԿԼԱՎԱՆԻՆԻՆ ՎԷՖԱԹԸ

Կլավանի ֆամիլեասի միւթէայիրի թարաֆընտան մաթպաամըզա կէօնտէրիլէն իլան տըր ։

Տավիտ Կլավանի ֆամիլեասը՝ միւթէվէֆֆա Մ. Տավիտ Կլավանինին ճէնազէ ալայընըն ալաֆը. յունվարըն 28ինճի եարընքի չարչէնպիհ կիւնիւ ալաֆը. ռաղաճ սաաթ 10տա Գարաքէօյտէն հարէքէթ իտէճէկինի, ալայը մէզքիւրատէ հազըր պուլունմագ իչիւն տավէթնամէ ալըզ իթմէյէն տօսթ վէ թանըտըգլարընա պէյան իտէր ։

Թէրճէմանը Էֆքեար

Պալատէքի իլանտան անլաշըլտըղը վէճհ իլէ, չէհրիմիզ միւճուհլարը իլէ իֆթիխարը իթտիկի գէվմաթը նատիրէտէն պիրինի տախի պու քէրրէ զայի իթմիշ տիր ։

Մ. Տավիտ Կլավանի 1793 սէնէսինտէ Տէրսաատէթտէ թէվէլլիւտ իթմիշ օլուպ, հէնուզ 22 եաշընտա իքէն ումուրը թիճարէթիյէ իլէ իշթիղալէ պաշլայարագ, մութթասըլ օլտըղը տիրայէթ ու ֆէթանէթի սայէսինտէ պու թիճարէթտէ բէք զիյատէ իլէրիլէմիշ, վէ կէրէք ումում թիճարէթէ վէ կէօմրիւք թարիֆալարընը էմրը թանզիմինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ բէք չօգ խըտմէթի սէպգաթ իթմիշ օլմազլա, մէրհում Սուլթան Մէճիտ խան հազրէթլէրի թարաֆընտան իֆթիխար վէ Մէճիտիյէ նիշանլարընըն պիրէր գըթասընա նայիլ օլտուղը կիպի, մէթպու օլան Ֆրանսա տէվլէթի թարաֆընտան տախի քէնտիսինէ Լէժիօն տ'Օնէօր նիշանընը գօմանտէօրլիւք րիւթպէսի իթա գըլընմըշ տըր ։

Իշթէ միւթէվէֆֆայի միւշարէլէյհ 70 սէնէ միւտտէթ ումուրը թիճարիյէ վէ մալիյէ իլէ իշթիղալ իտուպ, ումումըն մազհարը թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթի օլմուշ վէ պու քէրրէ 92 եաշընտա օլտուղը հալտէ թէրքը հայաթ էյլէմիշ տիր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. Ժողով տիւն Լուսինեան Գէր. Տ. Խորէն Սրբազանըն Աւետարանութիւնը թահրիրընտա [illegible] խուտէրէ, պիլէհառէ ազայը հազըր պուլունմըշլար տըր ։

Մէճլիսի քիւչաքը միւթէագըպէն գապուլ իտէյըն Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆ. մէճլիսէ կէլէրէք Բաթրիգ գայմագամընըն թամիրը ինթիխապընը հավի Գույրուլթուի Սինին Բաթրիգխանէյէ իրսալը խուսուսընտա Ֆէրիտէ նազըրը վէքիլի Քեամիլ բաշա հազրէթլէրի վէ տիկէր պազը մէմուրինը քիբրամ իլէ վագը օլան միւլագաթընըն նէթիճէսինի Կրօն. Ժողովա թէպլիղ իթմիշ տիր ։ Քեամիլ բաշա հազրէթլէրի Գույրուլթուի Սինին պու կիւն եարըն Մապէյնը Հիւմայունտան չըգարըլաճաղը խապէր վէրմիշ տիր ։

Քաղ. Ժողովըն ինթիխապ [illegible] գաչ Մէճլիսին [illegible], Կրօն. Ժողով ազասընտան իքի [illegible] Մապէյնը Հիւմայունա կիտէրէք, Գույրուլթուինըն թէսլիմի իրսալինը զաթը հազրէթը Շէհրիյարիտէն իսթիտա իթմէքլիւքլէրի պաշքեաթիպ Ալի Րիզա բաշա հազրէթլէրինէ պիր արզուհալ թագտիմ իթմէկէ մայիլ տիր ։

Թագտիմ գըլընաճագ արզուհալըն սուրէթի տիւնքի Կրօն. Ժողովտա գըրաաթ օլունմըշ տըր ։

Մէճլիսը մէզքիւր՝ պու պապտէ պիր չօգ միւզաքէրէտէն սօնրա, Գույրուլթուի Ալի [illegible] թագտիմ, հէյէթը մէզբուրէի մէզքիւրէնին Մապէյնը Հիւմայունա կիթմէսինէ էվվէլա Սամաթիա Սաիտ բաշա հազրէթլէրիյէ պիր միւլագաթ իճրա իթմէսինէ գարար վէրմիշ տիր ։

* *

Պաղէհը Կրօն. Ժողով Օրթագիւղտա Նագլը միւզաքէրէ իտէրէք, պազը խուսուսի մէսէլէլէրին հալլ ու թէսվիյէսինտէն սօնրա, Թիֆլիզի տախիլինտէ պուլունան պիլճիւմլէ Առաջնորդլարա պիր Շրջաբերական եազմազա, վէ պու Շրջաբերականտա, պունտան պէօյլէ Վիճակացոյցներ [illegible] թիրահայթը բուհ այինլէր իճրա օլունմասը միւնասէպէթիլէ Քիլիսէ գանունլարընա մուղայիր հիւմայիշ վէ զինէթլէր իճրա իտիլմէմէսինէ տիգգաթ իթմէլէրինի Առաջնորդլարա թէնպիհ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր ։

Քէզալիք մէզգիւր Ժողով՝ Ս. Էջմիածին Սինօտընա տախի պիր թահրիրաթ իրսալիլէ, Ռուսիատա Էջմիածինէտէն մէօգիւն օլան Էյալաթտա [illegible] Բիւլէտ գանունընա մուղայիր սուրէթտէ իճրա իտիլէն [illegible] բուհ այինլէրինի նազարը տիգգաթա ալմասընը վէ իլէրուտէ պու կիպի [illegible] թէքէրրիւրիւնի մէն էյլէմէսինի իխթար իթմէսինէ գարարա ալմըշ տըր ։

* *

Տիւնքի Կրօն. Ժողովը Պուգրէշտէքի Տէր Միքայէլ նամ բարապազ պիլիւքէտիին «Կարգազուրկ» իթմիշ օլմազլա, պու գարարը Պուգրէշ Հոգաբարձութիւնընա վէ Ռումանիա հիւքիւմէթինէ թէպլիղ իտէճէք, վէ միլլի կազէթալարլա տա նէշր ու իլան էյլէյէճէք տիր ։

—

Ս. Երուսաղէմ Բաթրիկի Ամէն. Տ. Եսայի Սրբազան հազրէթլէրի էբէյիճէ քէօզը Ճիֆիգալ իթմիշ օլտըղընտան, Ս. Ցնծինգըն Աւ. Թօրէքինտէ Մայր Եկեղեցիյէ ինէրէք Հաղորդութիւն ալմըշ տըր ։

Բաթրիգը միւշարէլէյհ իքի իւչ հաֆթայա գատար Ս. Երուսաղէմէ աւտէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլունըյօր ։

—

Պու սրա Ս. Երուսաղէմտէ 45 զիյարէթճի պուլունտուղընը պիր կազէթա եազմըշ իսէ տէ, թահգիգաթը մախսուսէմիզէ կէօրէ, միգտարը մէզքիւր աշհի օլուպ, էյլան Երուսաղէմտէ 470 գատար զիյարէթճի պուլունմագտա տըր ։

—

Ս. Երուսաղէմ Նուիրակը Խաչատուրեան Գէր. Տ. Սահակ վարդապետ՝ Մ. Բալթըօղլու վանքընըն թօպլունթը իչիւն խանէ ճէմ իթմէք իւզրէ Երևանտան իսթիրէ ազիմէթ իթմիշ տիր ։

—

Բէքթիժիգ Հայերենի կազէթասընըն սահիպի Մէլիքեան Մկըրտիչ էֆէնտինին պիրատէրզատէսի Օրիորդ Թագուհի Ց. Մէլիքեան իլէ Պանտըրմա միլլէթ [illegible] Արզումանեան Մատթէոս էֆէնտինին նիշան րէսմի պու սապահ Բաթրիգխանէտէ Բաթրիգ գայմագամը Բուսճուգլեան Գէր. Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Հայր հազրէթլէրի իլէ Մկրեան Գէր. Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ վէ զէվաթը սաիրէնին հուզուրընտա իճրա [illegible] պէյան [illegible] թեպրիք էյլէրիզ ։

Մումաիլէյհա Օրիորդ Թագուհի Մէլիքեան՝ սահիպէի իսմէթ ու տիրայէթ պիր տիւխթէր [illegible], պազէն Հայերէնի կազէթասընա տա պէնտլէր տէրճիլէ իճրաի մուավէնէթ իթտիկի կիպի, Արզումանեան Մատթէոս էֆէնտի տախի Պանտըրմանըն պիր միւթէպէր խանէտանընա մէնսուպ պիր զաթ օլուպ, չէհրը մէզքիւրտէ թիճարէթլէ մէշղուլ պուլունմագտա տըր ։

—

Ֆէսէ [illegible] մէքթէպլէրինին տէօրտիւնճիւ սէնէսինին պիրինճի նիւսխասը տախի միւնթէզամ բէսիմլէր իլէ միւզէյյէն օլտըղը հալտէ նէշր օլունմուշ տըր ։

Պու նիւսխէտէն իթիպարէն 12 նիւսխէսի իչիւն 30 զրուշա ապօնէ գապուլ օլունաճաղը, վէ պազը խայրխահան թարաֆընտան Թօպլու մէքթէպլէրինտէն 40 մէքթէպէ խանէթէն Ֆէսէ իրսալ օլունմագտա օլտուղու, վէ Տէլէմագ թէրճէմէսինէ միւպաշէրէթ գըլընմագտա պուլունտուղը իլանընտա [illegible] տըր ։ 3—1

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 25 յունվ.

Մէճլիսը Այանըն թէճտիտը ինթիխապընտա պու կիւն վուգու պուլան ինթիխապաթտա, Ճիւմհուրիյէթ թարաֆկիրանընտան 22 ազա ինթիխապ օլունմուշ տըր ։

Տիւգ տը Պրօկլի Էօրէտէն ինթիխապ օլունմամըշ ։

Փէլօնկտան մէվրուտ պիր թէլէկրաֆըն պէյանընա կէօրէ, իքի պէօլիւք Աֆրիգա աւճը ասքէրի Փէլունկըն ճէնուպ ճիհէթինտէ վագը պիր Չին գալէսինի զապթ իթմէկէ սայ իթմիշ օլտուղընտան, իշթէրրինտէն 19 քիշի թէլէֆ օլուպ վէ 26 քիշի տէ եարալանմըշ տըր ։

Բէ-Բէր

Գահիրէ 24 յունվար

Սըր Պէյրինկին Ժէնէրալ Ուօլսլի թարաֆընտան ալտըղը օլտուղը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ժէնէրալ Արլըն թագըմը գումանտասընտա պուլունան Սուն Սթաթ ֆօրթշիր ալայը իլէ էսէքս ալայընըն պիր միւֆրէզէսի վէ Պլագ Վաչ ալայընըն նըսֆընտան իպարէթ օլան ֆըրգայի ասքէրիյէ՝ Հանտապտա ճէմ օլմըշ, Նիլ թարիգիյլէ կէլէն վաբօրլարտան ասքէրի իլէ պիրլէշէրէք, պու սապահ Պէրպէրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր ։

Սըր Արլըն գումանտասընտա օլան ֆըրգայի ասքէրիյէնին տէրէճէի քիֆայէտէ թօբու օլտըղը կիպի, սիւվարիսի վէ տէվէ իլէ հարէքէթ իտէր բիյատէսի հատը քիֆայէտէ տիր ։

Ժէնէրալ Սըր Արլ՝ ֆըրգայի ասքէրիյէսիյլէ Բօպաթայա վէ Մէնասսը աշիրէթլէրինին խայմէնիչին օլտուղը Ապու Ահմէտ թարիգինտէն միւրուր իտէճէք տիր ։

Ժէնէրալ լորտ Ուօլսլիյէ վիրուտ իտէն բաբօրթօլարա կէօրէ, Էպուլ Համատ օրտուկեահընտան 35 միլ մէսաֆէտէ պազը մէվագի թութմուշլար տըր ։ Զանն օլունուր քի, իլք մուհարէպէ Մէթէմմէտէն 50 միլ մէսաֆէտէ օլուպ միրալայ Սթուարթ իլէ րիւֆէգասընըն գաթլ օլունտըղը մէվգի գուրպինտէ Սէյլամաթ նամ մահալտէ վուգու պուլմուշ տըր ։

Ժէնէրալ Արլըն մէմուրիյէթի միրալայը մումայիլէյհ վէ րիւֆէգասընը գաթլ իտէնլէրին թէէտիպի պուլունմուշ տըր ։

Գահիրէ 24 յունվ.

Ժէնէրալ Սթուարթըն էյլըյա իլէ մուհարէպէ իտուպ Նահլը մուզաֆֆէրիյէթ օլտըղընա տաիր Մէթամմէհտէն միրուտ իտէն խապէրլէրտէն սօնրա, եանի մահը հալին 21ի թարիխինտէն պէրու մումայիլէյհէ վէ գումանտա էյլէտիկի ֆըրգայի ասքէրիյէյէ տաիր Ժէնէրալ լորտ Ուօլսլիյէ տիկէր պիր խապէր վիւրուտ իթմէմիշ տիր ։

Ժէնէրալ Սթուարթ մուհարէպէի մէզգիւրէյէ տաիր տիկէր թաթարլար իլէ թաֆսիլաթ էսզաճաղընը պիլտիրմիշ օլտուղու հալտէ, խապէրին վիւրուտ իթմէմէսի պէօյլէճէ էնտիշէյի մուճիպ օլույօր ։

(Տիկէր պազը ՏԱԽԻԼԻՅԷ հավատիսաթը իչիւն տէօրտիւնճիւ սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա ։)

ՄԱՐԳԱՐ ԳՈՒԼԱԳՕՐՉԵԱՆ

1885 սէնէսի չուպաթը էֆրէնճինին 4ինճի կիւնիւ Զարպխանէի ամիրէտէ, Բուժէլի տէմիր եօլլարը իքրամիյէլի թահվիլաթընըն 90ընճը գուրասը օլմագ իւզրէ, քէչիտէ օլունաճագ բիյանգօ նումէրօլարը, մումաիլէյհ Մ. Գուլագօրչեան էֆէնտինին Գալաթատա Քէօբրիւ պաշընտա 33 նումէրօլու մաղազասընտա սաթըլմագտա օլտուղը, վէ իշպու 90ընճը գուրատա գազանաճագ թահվիլաթ՝ 450 ատէտ նումէրօ օլուպ, պունլարտան 50 ատէտինին պէօյլիւք իքրամիյէ, վէ պիրինճիսինին 300000 ֆրանգ գազանաճաղը վէ ֆիյաթլարըն ատէթա խուսիւ իլան օլունուր ։

ՍՕՆ ԽԱՊԷՐ

Կազէթամըզ մաքինայա աթըլտըգտան սօնրա ալտըղըմըզ պիր խապէրէ կէօրէ, Բաթրիգ գայմագամընըն թամիրը ինթիխապընը հավի Գույրուլթուի Ալի սաաթ 7տէ Բաթրիգխանէյէ վիրուտ իթմիշ տիր ։

ԲՐԷՆՍ ՊԻԶՄԱՐԳԸՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Ա.

[illegible]

Իքի սէնէտէն պէրու քէշֆ վէ պէյան իյլէտիյիմիզ հալ, արթըգ պու կիւնքի կիւն, ինքեարը գաապիլ օլմայ պիր սահիհլիք օլմըշ տըր։

Եվրօբանըն բօլիթիգայի խարիճիյէ սէլի պիւսպիւթիւն քէնտի խօյունու թէպտիլ իյլէմիշ տիր։

Արթըգ ֆիլան տէվլէթին ֆալան տէվլէթտէն ախզը ինթիգամ իյլէյէճէյի, խախօտ շու խա պու տէվլէթին պիր տիկէրի իւզէրինէ հիւճում իտիպ, գըլըճ վէ թօբ զօրու իլէ շու խախօտ պու էյալէթի զապթ իտէճէյինտէն պահս իտիլմէյօր։

Շիմտի հէր Թարաֆտա, Եվրօբանըն խարիճինտէ զապթ իտիլէճէք միւսթէմլիքեաթլարտան պահսա պիր չէյին սէօզիւ օլամայօր։

Պու հալին նէ գատար Թավիլի վէ տիկէր հալլէրտէն նէ տէրէճէտէ խաֆիֆ մազարրաթըը օլտուղու իւզէրինէ զաթէն Թաֆսիլի սուրէթտէ պէյանը էֆքեար իյլէմիշ օլտուղումուզտան, Թէքրարըն էլիֆպէյէ պաշլամայա պիր լիւզումումուզ օլամազ։

Բիւճհանիյէթ՝ միւսթէմլիքեաթ բօլիթիգասընտա գալտը։

Տիկէր մէսէլէլէրին էհէմմիյէթի, իքինճի տէրէճէյէ էնմիշ տիր։

Պու Թէպէտտիւլի բօլիթիգայա էյի նազար իլէ պագմայանլար տախի ազ գիւլլիյէթ Թէշքիլ իթմէքտէ տէյիլ տիրլէր։

Ֆագաթ էյի նազար՝ ֆէնա նազար՝ իշին հալի պու տըր։

Բրէնս Պիզմարգ ճէնապլէրի տախի պիր գաչ սէնէ էվվէլլէրի, միւսթէմլիքեաթ բօլիթիգասընա էյի նազար իլէ պագմամագտա իտի. Ֆագաթ շիմտի էօյլէ կէօրիւնիւյօր քի, շու սըրատա հիչ պիր շէյ մէզգիւր բօլիթիգա գատար քէնտիսինէ խօշ կէօրիւնմէյօր։

Պու հալտէ, միւշարիւլէյհ հազրէթլէրինին միւսթէմլիքեաթ բօլիթիգասը իւզէրինէ Բարլամէնթօտա իրատ իյլէտիյի նութգ, ֆէվգ էլ ատէ պիր էհէմմիյէթէ շայան կէօրիւլմէլի իտի։

Պիլ հագգըգա շու սըրատա պիւթիւն ալէմի մաթպուաթ միւշարիւլէյհին նութգու իլէ մէշղուլ պուլունմագտա տըր տէնսէ, միւպալաղալը պիր չէյ սէօյլէնիլմիշ ատտ օլունմազ։

Բրէնս Պիզմարգըն նութգու, իքի ճիհէթլէ ֆէվգ էլ ատէ պիր էհէմմիյէթէ շայան կէօրիւլէպիլիր։

Պիրինճիսի, վագթին էն պէօյիւք մէսէլէսինտէն պահս իյլէմէսի ճիհէթի տիր։

Իքինճիսի տախի, ազ տէֆա սէօյլէյէն, ֆագաթ հէր տէֆասընտա, խօճա պիր չէյ սէօյլէմիշ օլմագ իշին սէօյլէյէն ազըզտան մէզգիւր նութգուն իրատ օլունմուշ օլմասը ճիհէթի տիր։

Բրէնս Պիզմարգ ճէնապլէրի, հէր տօղրու խիւրէքլի ատէմլէր կիպի պիր ազ Թիթիզմիզաճ տըր, վէ պիր չէյ իւզէրինէ ճիտտի սուրէթտէ պէյանը էֆքեար իյլէտիլմէտէ, հէմ սէօյլէմիշ վէ հէմտէ սէօյլէմէմիշ օլմագ իշին սէօզիւնիւ տէրէլէրտէն Թէփէլէրտէն տօլաշտըրմազ տըր, էհէր ֆիգրինտէ գուրտուղու չէյի պաշգալարընա տա անլաթմագ իսթէր իսէ, էն գըսսա վէ էն աչըգ սուրէթտէ անլաթըր։

Միւշարիւլէյհ հազրէթլէրինին Թապիրինէ պէյէնմէյէնլէր վէ անը ճօգ Թէսմիյէ իտէնլէր նէ գատար չօգ օլսա, քէնտի Թարիխինէ զէրրէ գատար Թէէսսիր իտէմէզլէր։

Խիւլասա ալիմ, էհէր պիւթիւն տիբլօմաթլար, ինճէ մազմունլու սանաթըը, վէ ուսթալըղը Թապիրլէրինի քէնտիլէրինէ սազալամըշ օլուպ տա Բրէնս Պիզմարգ ճէնապլէրի կիպի, շու ճօգ խօլտա քէնտի էֆքեարլարընը ալէմէ պէյան իյլէմէք ինսանիյէթինտէ պուլունմուշ օլսալար իտի, շու ալըր մէտէնիյէթի նէ գատար վէ նէ գատար զարուրի պէլիյէլէրտէն գուրթարմըշ, վէ նէ գատար սէլ կիպի ագան գանլարըն էօնիւնիւ ալմըշ օլուրլար իտի։

Բրէնս Պիզմարգըն, կիւնիւք էն պէօյիւք մէսէլէսի միւնասէպէթի իլէ շու սուրէթտէ, խանի մէրտճէ վէ տօղրուտան տօղրու սէօյլէյէճէյինի սէօյլէմիշ օլմագ իշին իրատ իյլէմիշ օլտուղու նութգու, պիւթիւն ալէմին տախիլի վէ խարիճի բօլիթիգասընըն տա բէք միւքէմմէլ պիր աննասը օլտուղունտան, ումումա պիլտ օլան մէզգիւր նութգըն ջապգը ճիւմլէլէրինի քէնտիմիզէ պիր ալէա սէրմայէ իթթիխազ իյլէմիզէ իթիրազ օլունամազ տէյի իթիգատ իտէրիզ։

Վէ մէզգիւր իթթիգատըմըզա պինաէն, բէյ տէր բէյ մէզգիւր ազիմ սէրմայէտէն իսթիֆատէ իյլէմէյէ սայ իտէճէյիզ։

Պու կիւնքի, Բրէնսը միւշարիւլէյհին քիւնայէ իյլէմիշ օլտուղու [illegible] պահս իթմէքլիյիզ։

Բրէնս Պիզմարգ ճէնապլէրի, հիւքիւմէթին հէր հալ ու հարէքէթինէ, խալընըզ մուխալիֆէթ իթմիշ օլմագ իշին իթիրազ իտէն Ալման [illegible] պահս իտէրէք, հէր տէվլէթտէ պիլլըգ խախօտ չօգլուգ, միւճէրրէտ մէզգիւր ֆըրգանըն մէվճուտ պուլունտուղունը, վէ հիւքիւմէթին տէվլէթի տէվիրմէք իշին, Թա խարիճի մուհարէպէլէրէ պիլէ սէպէպիյէթ վէրէճէք հալլէրտէ պուլունտուղունը խիւզըլէրինէ վուրմուշ տըր։

Նէ՛ պէօյիւք, վէ նէ՛ Թէէսսիւֆ շայան պիր սահիհլիք․․․

Բրէնս Պիզմարգ, քէնտի սէօզլէրինի բէք գավի սուրէթտէ իսպաթ իյլէմէք իշին ուզագլարա կիթմէյէ մէճպուր տէյիլ իտի։

Թա քէնտի խանը պաշընտա պուլունան գօմշուսու, խանի Ֆրանսա, մէզգիւր սահիհլիյին էն պէօյիւք իսպաթը տըր։

Պիւթիւն տիւննատա, Ֆագաթ ալէլ խուսուս Նէֆսի Եվրօբա բօլիթիգաի խարիճի սէլի տայիմա այնի կէչիտտէն ագմալըգ, պագէն աղըր աղըր, վէ պագէն տէ սըգ սըգ, քէնտի Թարիգինի տէյիշթիրմիշ տիր։

Ֆագաթ շու սօն խիւգ սէնէտէն պէրու Ֆրանսատա վուգու պուլան Թէպէտտիւլ, տիւննանըն հիչ պիր գըթթասընտա վուգու պուլմուշ տէյիլ, վէ պէլքի վուգու պուլաճաղը տախի խօգ տըր։

Վաքըթիլէ, էքսէր մէմալիքլէրտէ պէօյիւք ինգըլապաթլար (յէղաշըրլամ) հասըլէ կէթիրմիշլէր տիր։

Ֆագաթ ինգըլապաթ պիր օլուր իքի օլուր։

Ֆրանսատա, իսէ, տէօրթ տէ, վէ պէշ տէ պիր գալմատը։

Էն ֆէնասը շունտա տըր քի, Ֆրանսա մէմալիքի, պիւթիւն ալէմի մէտէնիյէթին պիր իքինճի վաթանը հիւքմինտէ պուլունտըղընտան, Ֆրանսատա պիրիպիր արգասը սըրա վուգու պուլան ինգըլապաթըն զարպլարընտան նէշէթ իտէն մազարրաթ խալընըզ Ֆրանսատա մահտուտ գալմայըպ՝ սէրբինթիլէրի պիւթիւն տիւնեայա տօգանտըլար։

Ուճունու օրթասընը պուլամախաճաղըմըզ սայիր ճիհէթլէրի պըրագալըմ։

Շու Թա պիզիմ կիւնիւմիւզտէ պաշլաեան վէ Թա խագըն վագըթլարա գատար տէվամ իտէն, վէ շու էօյլէնտիւյիւմիւզ մէտէնիյէթ սարընա ազիմ պիր քիր օլան, վէ միւթէսէլսիլէն տէվամ իտէն, վէ էն նիհայէթինտէ տէ մէտէնիյէթին մէրքէզի օլան պիւթիւն Եվրօբայը տայիմա պիր օրտուկեահ հալինէ վազ իտէն պիր Թագըմ պէօյիւք մուհարէպէլէրին ասըլ աճապ նէ՞ իտի։

Պունլարըն քեաֆֆէսինին տախի սէպէպը իպթիտաիյէսի իւչիւնճիւ Նաբօլէօն հազրէթլէրինին Թախթա ճիւլուս իյլէմէսի տէյի՞լ մի իտի։

Պունունլա վուգու պուլան պու ֆէնալըգլարըն մէսուլիյէթի, միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրտա տըր տիմէք իսթէմէյիզ։

Խա՛յր․ Թէքմիլ մէսուլիյէթ, Ֆրանսատա վուգու պուլան, վէ խալընըզ ինգըլապաթ օլմագ իչիւն ինգըլապաթ օլան ինգըլապաթտա, լեախօտ ինգըլապաթ ֆըրգասընտա տըր։

Ֆրանսատա պիրի պիր արգասը սըրա զուհուրա կէլէն ինգըլապաթըն պիրիսի տախի, իւչիւնճիւ Նաբօլէօն հազրէթլէրինի Պօնաբարթ Թախթընա ճիւլուս իթտիրէն ինգըլապաթ իտի։

Էհէր էվվէլքի ինգըլապաթլար ֆէնա օլտուլար իսէ, Ֆրանսատա սայիրի հալի Թէէմմին իտէն, միւլքին սէրվէթինի արթըրան, Թիճարէթի սօն տէրէճէտէ բարլագ հալլէրէ խիւքսէլթէն իքինճի իմբէրաթօրլուղու հուսուլէ կէթիրէն ինգըլապաթ, արթըգ էյի պիր ինգըլապաթ ատտ իտիլմէլի տէյի՞լ մի իտի։

Իքի տէֆա ճիւմհուրիյէթ իլան իտիպ տէ անը պագը սագլամախա միւգթէտիր օլամայան Ֆրանսանըն, հէնուզ ճիւմհուրիյէթ ուսուլի Թահթընտա խաշայաճագ մէրթէպէլէրէ վասըլ օլամըշ օլտուղընը իսպաթ իթմէքտէ իտիլէր։

Պունուն իչիւն տիր քի, մէտան խինէ հիւքիւմէթի միւսթագիլէտէ գալմըշ իտի։

Ֆագաթ պագը սահիհ վաթանբէրվէրլէրի միւսթէսնա Թութարագ, խալընըզ հիւքիւմէթի տէվիրմէք իչիւն տայիմի մուխալիֆէթտէ պուլունան [illegible], իմբէրաթօրլըղը տա բահալը պըրագմագ իսթէմէմէքտէ իտի։

Իւչիւնճիւ Նաբօլէօն հազրէթլէրի, քէնտի խագասընը վէ Թախթընը գուրթարմագ իչիւն տարտա գալտըղտա, խարիճի մուհարէպէլէրէ կիրիշմէյէ մէճպուր օլտու։

Էվվէլա Գըրըմ մուհարէպէսի, անըն արգասընտան Իթալյա մուհարէպէսի, վէ տահա արգատան տախի պէտպախթ Մէքսիքօ մուհարէպէլէրի վուգու պուլտուլար։

Վէ Մէքսիքօ մուհարէպէսի, իմբէրաթօր Նաբօլէօնուն Թախթընը խէրինտէն օյնաթաճագ սուրէթտէ պէտպախթ պիր նէթիճէտէ զարար կըլտը իսէ, պու խէրինտէն սարսըլմըշ օլան Թախթըն պիւսպիւթիւն տէվրիլմէսի Ֆրանսանըն գաչա օթուրտուղը տախի մալիւմ տիր։

Ֆագաթ մազարրաթ խալընըզ Ֆրանսատա՞ մը մահտուտ գալտը։

Նաբօլէօն քէնտի Իթալյա մուհարէպէսինտէ, Ավսթրիա իմբէրաթօրլուղունու էօյլէ պիր չէտիտ սուրէթտէ խէրինտէն սարսըտը քի, գօնթ Պիզմարգ ճէնապլէրի 15-20 սէնէտէն պէրու տիւշիւնիւպ տիւշիւնիւպ պիր գալըպա վազ իտէմէտիյի Ավսթրիա մուհարէպէսինէ արթըգ սէրպէսթ սէրպէսթ խօլ աչըլմըշ օլտուղունու միւշահէտէ իթտի։

Իշթէ պու սուրէթլէ, 1866 սէնէսինտէ վուգու պուլան Ավսթրօ-Բրուսիա մուհարէպէսի, 1859 տաքի Իթալյա մուհարէպէսինտէն նէշէթ իյլէմիշ իտի։

Տէօրթ սէնէ սօնրա վուգու պուլան Ֆրանգօ-Ալման մուհարէպէսի տէ, Ավսթրօ-Բրուսիա մուհարէպէսինտէն Թէվէլլիւտ իյլէտի։

Շու սօն Րուսիա մուհարէպէսի տախի, Ֆրանգօ-Ալման մուհարէպէսինին նէթիճէսի տէյի՞լ մի իտի։

Վէ պիրիպիրլէրինէ զէնճիրլէմէ տէվամ իտէն պու ումում պէօյիւք մուհարէպէլէ՞ր նէտէն նէշէթ իյլէմիշ իտի։

Ֆրանսատաքի [illegible] օլ վագըթքի հիւքիւմէթի խանի իւչիւնճիւ Նաբօլէօնու տէվիրմէյէ միւգթէտիր օլմագ իչիւն հիւքիւմէթին հէր պիր ամէլինէ գարշը հարէքէթ իթմէսինտէն նէշէթ իյլէմիշ տէյի՞լ մի իտի։

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

Տօնկօյա միւտիրի՝ Խըրտիւմը Մըսըրա պիր մէքթուպ խազարագ, խարթումտան պիր Թաթարըն Տօնկօյայա ավտէթինի խպար իթմիշ տիր։

Պու Թաթարըն խարթումտա պուլունտըղը էսնատէ, Մէհտի՝ կօրտօն բաշայա պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, խարթումա կիրմէյէ միւսաատէ Թալէպ իթմիշ օլտուղունտան, կօրտօն բաշա տախի՝ ճէվապընտա, խարթումա կէլէպիլիր օլտուղունը վէ քէնտիսինի կիւզիպ Օնտերմանտա գապուլ իտէճէյինի պէյան իթտիքտէն սօնրա, ասքէրին հազըրլանմասընը էմր իթմիշ, վէ տէօրթ վաբօրլա Նիլ Նէհրինի կէչիպ Օնտերմանա կիթմիշ տիր։ Օրայա մուվասալէթինտէ, պէօյիւք պիր ասի գօլը՝ կօրտօն բաշանըն իւզէրինէ հիւճում իթմիշ վէ չէտիտ պիր մուհարէպէ վուգու պուլմըշ տըր։ Մուհարէպէի մէզգիւրէտէ ասիլէր՝ վաբօրլարըն պիրինի պաթըրմըշ օլտուգլարընտան, պաթան վաբօրըն Թայֆա վէ նէֆէրաթը տիկէր իքի վաբօրա ալընմըշ, վէ մուհարէպէյէ խինէ տէվամ օլունարագ, ասիլէր Թար ու մար իտիլմիշ տիր։

Իշպու վագայը Տօնկօյա միւտիրինէ նագլ իտէն Թաթար՝ մուախխէրէն Մէհտինին օրտուկեահընա պիլաղիմ, բէք չօգ զէնճիրպէնտ քիմսէնէլէր կէօրմիւշ վէ Սալիհ պէյ իլէ Սլաթին պէյ պունլար մէյանընտա պուլունմագտա իմիշ։

Պագարա գապիլէսի՝ Մէհտիտէն այըրըլմըշ օլտուղընտան, Մէհտի՝ գապիլէի մէզգիւրէ ալէյհինէ ասիլէր սէվգ իթմիշ իսէ տէ, պունլար մաղլուպ վէ բէրիշան օլմըշլար տըր։

—

Իսքէնտէրիյէտէն խազըլըյօրնա կէօրէ, պու տէֆա չէհրը մէզգիւրտէ Իթալյան լիսանը իւզրէ պիր լիյաննամէ նէշր օլունուպ, քէմալը չիտտէթլէ գալէմէ ալընմըշ օլան մէզգիւր լիյաննամէտէ, Թազմինաթըն Թէէխխիւրը Թէէտիյէսինտէն տօլայը քեաֆֆէի միւթէզարրըր օլանլար՝ Պօրսա գուրպինտէ պէօյիւք պիր միթինկէ տավէթ օլունմըշլար տըր։ Բէք բաթըըրտըը պիր նիւմայիշ վուգուընտան գօրգուլմագտա իմիշ։

—

Մէհտի՝ Պաշուտտա չէօլիւլէ Մըսըր հէտվալիսինին պիլ ճիւմլէ գապիլէ չէյխլէրինէ խիթապէն պիր պէյաննամէ նէշր իտուպ, հէր քիմ Ինկիլիզ ասքէրինէ գըլավուզլըգ իտէր վէ խախօտ էրզագ վէ սաիրէ վէրիր իսէ, խաին վէ իթթաաթտան ատտ օլընաճաղընը վէ քէնտիսինէ օլ վէճհլէ մուամէլէ իտիլէճէյինի իլան իթմիշ, վէ չէօլէ սէօյլէնմիշ տիր․ «Պու կիպի միւրթէտլէր՝ Թաշա Թութուլուպ Թէլէֆ իտիլէճէքլէր տիր․ Էհէր ֆիրարա մուվաֆֆագ օլուրլար իսէ, խէրլէրինէ խըրըմ վէ ագրապա վէ տօսթլարը Թէէտիպ օլընաճագլար տըր։ Տէվլէթլէրինիզի Ինկիլիզլէրէ սաթմագտան իսէ, անլէրի էօլտիւրիւբ բարչա բարչա իտէրէք Նիլտէքի Թիմսահլարա (կօկօրտիլօս) վէրմէնիզ տահա ալա տըր։»

—

Րուս կազէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, Րուսիատա «Երուսազէմիլէր» նամըյլա խէնի պիր ֆըրգա մէյտանա կէլմիշ իտուպ, պունլար՝ ալամէթը ֆարիգա օլմագ իւզրէ կէօյիւնլէրինտէ քիւչիւք պիր մուգավվա Թաշըրմագտա, վէ իւզէրինտէ Երուսաղէմ կիտիպ Րում Բաթրիգինի զիյարէթ իտէնլէրէ բուհանիի միւշարիւլէյհ Թարաֆընտան վէրիլէն մաթպու Նիշանէ պուլունմագտա տըր։ Պու ֆըրգաի տինիյէյէ մէնսուպ օլանլար՝ միւտտէթը էօմրլէրինտէ լազգալլ պիր քէրրէ Ս. Երուսաղէմի զիյարէթ իթմէկէ մէճպուր իմիշլէր, Պունլար՝ «տինիմիզին ըշըղընտան պաշգա ըշըղա միւհթաճ տէյիլիզ» տիյէրէք, ըշըգ խագմագսըզըն գարանլըգ օտա վէ սալօնլարտա ագտը ճէմիյէթ իտէրլէր իմիշ։

—

Սբանիա գրալը Օն իքինճի Ալֆօնս հազրէթլէրինին՝ զէլզէլէլէրտէն խասարտիտէ վէ մուսապ օլան մահալլէրտէ իճրայի սէյահաթ իտէրէք, աֆէթզէտէկեանա քէնտի էլիյլէ Թէվզիի իանէ իթմէքտէ օլտուղունը պունտան ագտէմ խազմըշ իտիք։

Գրալը միւշարիւլէյհ հազրէթլէրի խալընըզ կըրնատա էյալէթինտէ քէնտի քէսէսինտէն 300000 ֆրանգ իանէի նագտիյէ իթա ու Թէվզի իթմիշ տիր։

—

Ալաֆր. յունվարըն 15ինճի ագշամընը Պէրլին սէրայընտա պէօյիւք պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունուպ, Ավսթրիա, Ֆրանսա, Թիւրքիա, Ինկիլթէրրա, վէ Իթալյա սէֆիրլէրի իլէ սայիր պիւյիւք քիւչիւք էրքեանը վէ միւթէպէրան տավէթ օլունմուշլար տըր։

ՏԷՐԳՈՍ ՍՈՒ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մէզգիւր գումբանեանըն սէր միւհէնտիսի Մ. Պուլթան Թարաֆընտան կէչէն հաֆթա էրթէսի կիւնիւ Թէբէ պաշը պաղչէսինտէ մէզգիւր սույըն մէնպաը էվվէլինին բէմպը քիւչիւգ միւնասէպէթիյէ իյրատ օլունան նութգըն սուրէթի տիր։

Պիր գաչ լահզատան սօնրա, էմ ու իչրաթը տէվլէթլէրի իւզէրինէ, իշպու չէշմէլէրտէն հայաթը ինսանիյէնին պագասընը Թէէմմին իտէն անասըրը էսասիյէտէն օլան Թաթլը սու նէպեան ու ճէրէեան իթմէյէ պաշլայաճագ տըր։

Մալէզիք՝ հայաթը պէշէրիյէ իչիւն անասըրը էսասիյէնին պիրինճիսի տիր։ Պինաէնալէյհ էսասիյէ Թարիխը ումումիտէ մուհարրէր մամուր պէլտէլէր վէ պունլար մէյանընտա գատիմ Պիզանս պէլտէսինին մահսուսատ ալէմ օլան սէրվէթլէրի՝ օլ մէթին վէ մասրուֆ սու խօլ վէ խազինէլէրինի մալամալ իտուպ, չիմտիքի ասրըմըզտա մէճճուլ օլան պիր մէրթէպէտէ մէնափի զանիյէլէրինտէն նէպեան ու ճէրէեան իտէն սույլարը իտի։

Լութֆ ու ինայէթը սամէտանիյէ իլէ էսլաֆը ազամլէրի սէլաթինը ալի օսմանին հազարաթընտան զիյատէ միլք ու Թէպաաի Միւլքէանէլէրինէ միքեարըմ պախշ իտէն ու սաատէթ օլան վէլիի նիյմէթիմիզ Բատիշահըմըզ Սուլթան Ապտիւլ Համիտ խանը Սանի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին սայէի Ֆիւթուհաթվայէի հիւմայունլարընտա, Շէրքէթիմիզ՝

---

(116)

ԳՕՆԹԷՍ ՍԱՐԱ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Գօնթ, քէնտի քէնտինէ Սարանըն հազըրզաթէն խիւլուսը գալպէ մալիքէ օլտուղունու հիսս վէ պէօյլէ չայանը բէրէսթիշ պիր գարը հազըրլըգտա չիւպհէ վէ վէսվէսէ իթմիշ օլմասընտան տօլայը՝ քէնտիսինի գապահաթլը ատտ էյլէյիպ, գիհնինի՝ օ չաթօյու Փիէռի Միլօնուն պուլունտուղու օլտուղունու անլատը, վէ պիր տէֆա տա չէքտիյի ըզտըրապը քեաֆի կէօրէրէք, պիր տահա քիմսէնին քէնտիսինի էօյլէ պիր տէլիլիքէ սէվգ իտէմէյէճէյինէ էմնիյէթ հասըլ իթտի։

Սէվրագ աղզամ սաաթ պէշէ տօղրու սարայա կէլտի։ Ֆրօսար՝ տօսթու Սէվրագըն խէլէճանը հալտէ պուլունտուղընը քէշֆ էյլէ իսթիգպալինէ կիթմիշ օլտուղունտան, իքիսի պէրապէր իչէրի կիրտիլէր. Բիէրին գօրգուսու չէյ, Սարանըն վէ խախօտ Գօնթուն գարշըսընտա չըգմագ օլմայըպ, խալ Պլանշըն գարշըսընտա չըգմագ մէսէլէսի իտի. այաղլարը տիթրէյէ տիթրէյէ Թահթաբօշուն Նէրտիւպանընտան իսգարը չըգտը, վէ իլք տէֆա օլարագ մէյտանը հարպտէ իշինտէ պուլունտուղը վագթտան զիյատէ բէրիշան պիր հալտէ, աչալյէ գաթըլտը։

—Հա՛, իշթէ իշթէ, կէլտի, պիր պէյիթ հազըրլայըպ ճիւմլէմիզ պիր ազըզտան չաղըրմալը իտիք, տէտի Բօմբէրան։

—Սէլա՛մ, խա պալաթիյար մախլուգ. հէր չէյտէ զալէպէ չալարըն, ճէնկտէ տէ, մուհապպէթտէ տէ, տէտի Լա Լիվինիէր։

Գօնթ տախի Բիէրին պիր սըգլէթի գալպ իլէ ուզաթմըշ օլտուղու էլի քէմալի մուհապպէթլէ սըգարագ.

—Սէֆա կէլտին օղլում։ Պու խանէ պունտան պէօյլէ պիր գաթ տահա սէնին խանէն օլտու տէտի։

Ֆրօսար՝ Սէվրագըն գուլաղընտան,

—Պլանշ պուրատա տէյիլ տիր, տէյու ֆըսըլտատը։

Սէվրագ էթրաֆա աթֆը նազար իտիպ, հազըրզաթէն Պլանշը կէօրէմէտիքինտէն, կէօնիւլճէ պիր նէֆէս ալտը։ Խալընըզ Սարա այագտա, վէ գօլլարը պիրպիրինէ կէչմիշ, խարաճաղընա գարար վէրմիշ պիր հալտէ Սէվրագըն խազլաշմասընա պէքլէմէքտէ իտի։ Սէվրագ՝ Սարանըն հուզուրընա վարմըլ օլտուղու, պաշըը էյմիշ, Սարա քէմալի սիւքիւնէթլէ Սէվրագա պագար վէ տուրգուն պիր սէսլէ իլէ.

—Նա՞սըլ պագալըմ, Մօսիէօ Սէվրագ, խարալարը բույալար կէօրտիւնիւ միւ էչ.

Սարանըն էչքէլիմէսինի անճագ Ֆարգ իտիլէպիլէճէք բաստէ Նիմ պիր Թէլաֆֆուզ իթմէսի, Բիէրին տըգգաթընը ճէլպ էյլէտի, Սարանըն «սէն տէ պէնիմ կիպի ըզտըրապ չէքտին մի» իտիշէ իխթէտայինի Թէֆհիմ իթտի։ Պաշընը հէման էյիպ, սուքիւթ իթտի։ Հէր չէյի Թէտգիգ իթմէքտէ օլան Ֆրօսար, Սէվրագըն խանընտա կէլիպ, խուքուքէ պիր սուալինէ ճէվապ կիպի,

—Մատմազէլ տը Սինիէ չըգմըշ կէլտի։

—Մատէմ՝ սէօզէ գարըշարագ, Թահամ իշին էլսինէ տէյիշթիրմէլիյէ կիթտի։

Ֆրօսար, Մատէմէ նազարը միննէթտարի աթֆ իթտիքտէն սօնրա, Բիէրի գօլունտան Թութուպ Թանթարօզուն քէնարընտա կէօթիւրտիւ։ Սարա՝ քենարտա, Ֆրօսար իլէ Սէվրագը խազլաշտը, վէ օն սաաթ Թէքրար Գօնթ՝ Մատամ Ջմօրտէն վէ Լա Լիվինիէր իլէ գօնուշմագտա օլտուղու Ֆրօսարա խիթապէն.

—Տուր կիթմէ. սէօյլէյէճէքլէրիմ սէն տէ տինլէյէպիլիրսին. [illegible]

Պիր միւտտէթ ճէք միւքիլմէտէն սօնրա.

(Տէվ.)

չէմանը գատիմին մէպզուլիյէթ վէ իւմէրանընը խատէ վէ Թէճտիտ իտէպիլէճէկլէրի իւմիտ իտէր ։

Պիր գաչ սէնէ էվվէլ բույա ատտ օլունան պիր Թասավվուր՝ խաԹիգպալէ էմիյէթ ու իթիմատը գավիսի օլան իւքի ղաթըն հիմմէԹիյլէ ելւէվ հայզը փիիլէ իխրաճ օլունապիլմիշ տիր ։

Ֆիգունիի չան ու չէվ.քէԹը սալԹանաթը Օսմանիյէնին մաւճիպ օլան իչպու էմըը խայրըն պինագգըն Թագտիրիյլէ պիր չօգ ղէման միւզաքէրէսիյլէ ուղրաչըլան չու Թէչէպպիւսը ճէսիմին հուսուլէգէլը օլմասը իչին , քէմալը սայը ու մէԹանէԹլէ պէզլը նազտինէի հիմմէԹ իԹմէքտէ գուսուր իԹմէմիշ օլան սահիպը իմԹիյազըմըզ հազգընտա ասարը ճէլիլէի Թէվէճճիւհաթը Օսմանիյէլէրինի իզհար ու իպրազ պույուրաճազը էմըը ճէլլի տիր։

Սահիպը իմԹիյազըմըզըն սէպաթ ու մէԹանէԹինին սէմէրէսի՝ ճիհէթ ճիհէթ մէնաֆիի ամմէյի հաւըլ օլան վէ պու կիւն խիԹամ պուլան իչպու էմըը խայր տըր։

Բարիզտէ սու չիրքէԹի Թէէսիս օլունուղը կիւնտէն իԹիպարէն միւէսսիսինը չիրքէԹին տէրէօհտէ իԹմիշ օլտուղլարը իչպու Թէչէպպիւսը ճէսիմի միւտտէԹը գալիլէ զարֆընտա խիտամ իտէպիլմիշ օլմալարընտան տոլայը , Օսմանլը Օսմանիյէնին քէնտիլէրինէ պէյանը մահզուպիյէԹ պույուրաճազը տէրքեար տըր ։ Ֆիլվագի իւչ սէնէտէն ագալլ պիր միւտտէԹտէ իկֆալ Թէահհիւտաթ իԹմէլէրիյլէ ումումի Էվրօպատա պասըրճա բիյացալարտա ամմէնին էմնիյէԹ ու իԹիմատընը գազանմըշ օլան միւէսսիսինը չիրքէԹ իգԹիտարը մալիէրի իլէ պէրապէր իսԹիգամէԹը մէսլէք վէ մուամէլաթլարընը պիր սուրէԹը ճէտիտէ վէ ճէլլիյէտէ իսպաթ իտէպիլմիշլէր տիր ։

Ումուրը չիրքէԹ Թէզ վէ եա խատ կէճ քէսպը վիւսաԹ իտիպ իԹմէյէճէկլէրի , վէ Թէրագգի էյլէյուպ էյլէմէյէճէկլէրի չէմանը ամի կէօսԹէրէճէք տիր․ լաքին չէմանը մաղի իլէ սուսուզըզգ սէնէլէրի բիչնազարա ալընըր իսէ , իչպու էմըը Թէչէպպիւսին պիր էմըը խայր վէ նաֆի իտուկի կիւն կիպի աչիքեար տըր։ Էվրին խայրըԹէրի լոմԹ ու ինայէԹ վէ հիմայէթ ճէլիլէի հազրէԹը Պատիչահիյէ վէ խայրխահան պէֆաթը քիրամըն հիւսնը Թէվէճճիւհ վէ մուավէնէԹինէ միւսԹահազ օլուղը ճիհէԹլէ , ումուր վէ մուամէլաթը չիրքէԹ՝ Թէրագգը իտէճէկինտէ չիւպհէ օլունամազ ։ Աճիզլէրէ Ֆրանսա հիւքիւմէԹինին մուվաֆագաթըյլա , զիրաը մուճիպը Թէէսսիւֆը ումումի օլմուչ վէ Նէսայիհի իլէ իւֆաի վէզաիֆիմի Թէսհիլ իԹմիշ օլան միւԹէվէֆֆա Մ․ Մարչանըն մայէԹինտէ իչպու էմըը խայրըն իճրաի ամէլիյաԹընա մէմուր օլունդուղումտան ; Թարաֆը ալիլէրինտէն մազհարը Թէվէճճիւհաթ վէ Թէսհիլաթ օլտըղըմ մէճլիսը իտարէյէ վէ խուսուսիլէ ռէիսի Մ․ Լուտար Պլինտ իլէ Տէրսաատէթ չիւպէսի ռէիսի տէվլէԹլու Հասան Ֆէհմի բաչա հազրէԹլէրինէ արզը Թէչէքքիւր իԹմէկի վէզաիֆը խասսիյէմտէն ատտ էյլէրիմ։

Ամիրէն խայլըճա իրրաս մէվանի իԹմիշ օլան հավալարըն պօզուգլուղ իլէ պէրապէր իւքի սէֆէրաէ եարըմ միլեօն լիրա մէսարիֆլէ իյսալը հատտը խիԹամ իտէպիլմիշ օլան ամէլիյաԹըն հիւսնի Թէսվիյէ ու Թանզիմինտէ մուավէնէԹլէրինի կէօրտուկիմ միւհէնտիսիյնին եասմիսինի զիքր իԹմէք արզուսընտա իսէմ տէ , ԹամԹիլը քէլամը մուճիպ օլաճազընտան , մուավէնէԹը Թամմէյէրի վէ մէհարէԹ վէ ղայրէԹ վէ իսԹիգամէԹլէրի կէօրիւլմիւչ օլանլարըն Թիւզքեարը եամիսի իլէ իքԹիֆա էյլէրիմ ։

Շայանը զիքրը մախսուս Ֆրանսըզ միւհէնտիսլէրինտէն Մ․ Լէթան վէ Աչէ վէ Սէլիյէ վէ Պարտընավ վէ Իվծ իլէ Թէպաաի Օսմանիյէ վէ էճնէպիյէտէն օլուպ Նէֆսը ՍԹամպօլտա պուլունուպ իսԹիխտամ՝ օլունան միւհէնտիսինը սաիրէ տիր քի , պունլարըն վէ գայիէԹլէրի Նիւմայան օլան միւլթեզիմինին մուավէնէԹ վէ իգտամաԹը իլէ իչպու էմըը ճէսիմ միւճեաւ պուլապիլմիշ տիր։

Իյրատը մէգալէյէ մէէզուն պույրուլտուղըմտան տօլայը քէնտի նամըմա վէ րէֆիգլէրիմ նամընա օլարագ պէյանը Թէչէքքիւր իլէ եօհտէմիզէ իհալէ օլունան ամէլիյաԹըն սուրէԹը իյֆա վէ ՆէԹայիճինի արզ իտէրիմ ։

Խալիճը Գօսթանտինիյէնին սէվահիլը եէսարիյէսիյլէ Պօղազիչի սէվահիլինտէ քեային պիլ ճիւմլէ գարիյէլէր իչիւն ուսուլը ճէտիտէի սէնաիյէյէ Թէվֆիգէն սու խազինէլէրի ինշա օլունուպ , պունլար գարիպէն պա իրատէի Օսմանիյէ խազինէի մէրքէզիյէյէ իւսաղ օլունաճաղը պէտիհատր տըր։

Սու եօլլարը քէսիր իւլնուֆուս օլան մահալլաԹըն քեաֆֆէսինէ Թէմտիտ օլունուպ , իհԹիյաճաԹը էհալիյի Թէաուիճէն իյֆա իտէպիլէճէք մէրԹէպէտէ տիր։

Քեաղըտխանէ վէ Ալի Պէյ քէօյիւ վէ Էյուպ Թարիգիյլէ սուլարըն Բամի չիֆԹլիկի Թէբէսինէ գատար Նագլ ու իճրասը Թասավվուրը միւզաքէրէ օլունուպ , Բամի չիֆԹլիկի Թէբէսինտէ պիր խազինէ ինչասը մուգարրէր պուլունմուչ տըր , վէ իԹԹիյալ փէրման ալիսի աՀքեամընա Թէվֆիգէն , պու սուլարտան պիր գըսմընըն Սթամպօլ ճիհէԹինէ իճրասը էհալիսի Թարաֆընտան իսԹիտա օլունուր իսէ , մաՀալը մէզքիւրտէն Սթամպօլ մահալլաԹընա սուլարըն Թագսիմ օլունաճաղը տէրքեար տըր ։ Պու չիւպէի ամէլիյաԹ 6 մահ զարֆընտա խիԹամ պուլապիլէճէկի՝ ինտէլ հիսապ Թէպէյյիւն իԹմիշ տիր ։

Սուլարըմըզըն մէնպաալարը բէք ղանի օլտուղը իչիւն , իհԹիյաճաԹ զուհուր իտէճէկի մէրԹէպէտէ սու իյտաա օլունապիլէճէկի մէյտանտա տըր ։

Պէչ միւնասէպէԹիյլէ հէնուզ իքմալ իտէմէտիկիմիզ պազը ամէլիյաԹը ճիւզիյէ տախի բէսիտէի խիԹամ օլտուգտան սօնրա , Թէսլիմ իտէճէկիմիզ ամէլիյաԹըն եէքիւնի հազգընտա տախի պազը Թաֆսիլաթ պէյանը իլէ մէգալէյի աճիզանէմէ խիԹամ վէրիրիմ ։

Էմանէթ սուրէԹիյլէ ինչա իտիլմիշ օլան 3000 մէԹրօ Թուլընտա սուլարըն սիւզիւլմէսինէ մախսուս պիր քէմէր եօլու ։

Պիր գըսմը էմանէԹ սուրէԹիյլէ վէ պիր գըսմը Մ․ Մավրօգօրտաթօ մարիֆէԹիյլէ եարըլան մաքինա եօլլարընա միւնզաւէմ 4 քիլօմէԹրօլըգ պիր միճրա 200ի եարըմ իչիւն օլմագ իւզրէ կիւնտէ 20․000 միքեապ սու Թազիգ իտէպիլիր 600 պէկիր գուվվէԹինտէ պիր փապրիգա ,

Պիր գըսմը Մավրօգօրտաթօ մարիֆէԹիյլէ վէ պիր գըսմը էմանէԹէն ինչա օլունան էպնիյէ, վէ Ֆրանսատա քեաին Ֆիւլիլ գումբանեասընըն իմալ էյլէտիկի մաքինալար ,

4300 մէԹրօ Թունէլ , վէ 11200 մէԹրօ պօրուլարը հավի պուլունան 42 քիլօմէԹրօ Թուլընտա տիկէր պիր մէճրա ,

Վասիլաքի Խուվանիտի էֆէնտի իլէ Մ․ Պարեօլանըն իմալ էյլէտիկի սու եօլլարը , վէ սու Թէրազիլէրի , վէ Մարսիլեանըն Ցալմաս վէ գումբանեասը Թարաֆընտան եարըլան պօրուլար ։

18000 մէԹրօ միքեապընտա սու խիԹիապ իտէր 7 սու խազինէսի քի , պունլարտան պիր գըսմը իւղամէն Մ․ Պարեօլա վէ Մավրօգօրտաթօ վէ Հիւրմիւզեան վէ Բրիվիլէճիօ Թարաֆլարընտան վէ պիր գըսմը էմանէԹէն ինչա օլունմուչ տըր ։

Շիչլի սու խազինէսինէ սու Նագլ վէ իսալ իտէն 50 պէկիր գուվվէԹինտէ պիր մաքինա ,

Հիւրմիւզեան մարիֆէԹիյլէ ինչա իԹտիրիլէն էպնիյէ իլէ Ֆըրանսանըն Ֆիվ-Լիլ գումբանեասընա եաբտըրըլան մաքինալար ։

Պիր գըսմը էմանէԹէն վէ տիկէր գըսմը Մավրօգօրտաթօ վէ Հիւրմիւզեան վէ Բրիվիլէճիօ մարիֆէԹիյլէ ինչա օլունան էպնիյէի ճէսիմէ ,

Մարսիլեանըն Ցալմաս վէ գումբանեասընա իմալ իԹտիրիլէն հէր պօյտան 80 քիլօմէԹրօ Թուլընտա գանալլար վէ լուԹֆու ինայէԹը մախսուսէի հազրէԹը Բատիչահի իլէ հէր սուրէԹլէ քէսպը ինԹիզամ իԹմիշ օլան իԹֆաիյէ ալայընըն միւհԹաճ օլտուղը սույը վէրէպիլէճէք օլան վէ չիրքէԹիմիզ Թարաֆընտան չէհրին իտարէսինէ Թէպէրրուէն ինչա իԹտիրիլէն 40 հարիգ չէշմէլէրի տիր ։

Գարիպէն իքմալը ամէլիյաԹ իտէճէք օլան միւհէնտիսլէրին նէԹիճէի իմալաԹը պէր վէճհը պալա արզ օլունմուշ տըր ։

Հէր նէ գատար ագըտըլան սու էլվէվմ մահլուպ վէճհլէ բուլագ տէյիլ իսէ տէ , պիր գաչ կիւնտէն սօնրա պէրրագլըգ քէսպ իտէճէկինտէ չիւպհէ եօգ տըր ։

Շիմտիյէ տէկին էհալի Թարաֆընտան մուավէնէԹը մէմուլէ կէօրիւլմէմիշ իսէ տէ , պալատէ պէյան իԹմիշ օլտուղըմ իւզրէ , մահլէզիզ՝ հայաԹը ինսանիյէնին միւհԹաճ օլտուղը անասըրը էսասիյէտէն պուլունտուղը ճիհէԹլէ , պու կիւն տիրիզ օլունան մուավէնէԹ՝ անգարիպ իպզալ օլունաճաղընտան էմին օլունըզ ։

․․

Թահսիլը հըմայէի Օսմանիյէ ճէնապը Բատիչահիտէ Շէհր էմանէԹինտէ միւԹէչէքքիլ Սու գօմիսիօնը ալիսի Թարաֆընտան Թանզիմ օլունան վէ բէսմի մէզքիւրտէ էմանէԹը միւչարէլէյհանըն պիր մէմուրը Թարաֆընտան գըրաաԹ օլունան մէգալէի չիւքրան տըր ․

Վէլիի Նիյմէթը պիմիննէԹիմիզ Բատիչահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէԹլէրինին միւճէրրէտ իհԹիյաճաթը ումումիյէի Թէպահիլ իչիւն սէզավար պույուրտուգլարը միւսաատէի Օսմանիյէ իւզէրինէ Թէչէքքիւլ իտէն Սու չիրքէԹինին մէսաիի վագըասը նէԹիճէէպզիր օլարագ , Տէրգօս սույընըն պու կիւն Պէյօղլու վէ հէվալիսինէ իճրասը մագսէտի հուսուլէ կէլմիչ օլտուղընը քէմալը մէմնունիյէԹլէ իլան էյլէրիզ ։

Սուլա օլան իհԹիյաճ մաատէսի՝ հավայիճը զարուրէի միւրաճճահ պուլունտուղընտան , սէյաԹինը մաղիյէտէն նիչէ Շէհրիյարը ագամըն բաԹԹախթը սալթանաթը Օսմանիյէ իչիւն սու պէնտլէրի վէ սու եօլլարը Թէէսիսինտէ նէ գատար ուլուվվը հիմմէԹ իզհար պույուրմուշ օլտուգլարը՝ ասարը իլէ միւսպէԹ տիր ։

Լաքին միւրուրը չէման իլէ չէհրին ճէմիյէԹի Թէքէսսիւր իԹմիչ , վէ սու եօլլարընա Թաամիրաթը իհԹիյաճ քիւլլի հասըլ օլմուչ պուլունմասը իլէ , եազ մէվսիմլէրինտէ սույա զըլլէԹ կէլէրէք , էհալինին զըյաԹէսիյլէ ըղտըրապը տիւչարը քըլէրի վէ հէլէ էվվէլքի սէնէ պու իհԹիյաճըն Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Թօփխանէ Թարաֆլարընտա մէրԹէպէի ֆէվգալատէյէ կէլտիկի՝ հալա մալումէտէն տիր ,

Շէհինչահը Թէպաամբէրվէր էֆէնտիմիզըն էֆքեար վէ մէգասիտը Շահանէլէրի տայմա խայրը ճարիյէ տէկիլ օլտուղընտան, ումումա մուճիպը զիճրէԹ վէ մէչագգաԹ օլան օ հալէ պիր նիհայէԹը փիրիյէ վէրիլմէսինի Թասվիպ վէ ֆէրման պույուրմալարընա պինաէն , պիզզաթ հիմայէի մախսուսէի Հիւմայունլարընտա Թէչքիլ պույուրտուգլարը հէյէԹիմիզճէ էվամիր վէ իրատաԹը Օսմանիյէի Մուլուքեանէլէրինէ Թէվֆիգը հարէքէԹ Ֆէրիգէսի կէօզ էօնիւնէ ալընարագ , էհալինին խարիճէն սու ճէլպի իլէ Թէօքինը նաիրէի իհԹիյաճլարընա սայ օլունտուղը կիպի , Պէչիքթաչտան Գաւըմ բաչայա գատար եօլլարը պօզուլմուչ օլան չէչմէլէրին միճրալարը եաբտըըըլմագ վէ Քեաղըտխանէ տէրէսինտէն Պէյօղլունա մաքինալարլա սու չըգարըլմագ Թէտպիրլէրինէ միւրաճաաԹ վէ խալգալը սու եօլլարըն էվգաֆը Հիւմայուն նէզարէԹինճէ իմարը հազգընտա օլան իրատէի սէնիյէի Շէհինչահինին փիիլիյաԹընա միւսարաաԹ օլունմըչ իտի ։

Իչթէ պու.քը օլունան Տէրգօս սույը չիրքէԹինէ իհսան պույըրլան իմթիյազ՝ Թէչէպպիւսաթը վագըանըն Թէտապիրը միւթէմմիմէսինտէն օլարագ , չիրքէթը մէզքիւրէ հազգընտաքի վագիֆէսինի իճրա իլէ մէսաիսինի էսէրինի կէօսթէրմիչ , վէ մաղհար օլտուղը միւսաատէի Օսմանիյէնին գատր ու գըյմէԹինէ Թամամիլէ մուվաֆագաթ իԹմիշ տիր ։

Ճէմիյէթը մէտէնիյէճէ էն զիյատէ միւհԹաճ ալէյհ օլան՝ սու տըր․ զիրա եալընըզ ինսանըն հայաԹը տէյիլ հէր չէյին հայաթը սույա միւհԹաճ տըր ։ Զիրուհ օլան էճսամ , ալէլ ումում սու իլէ եաչամագտա կիպի , մախլուգաթըն էչրէֆի պուլունան նէվը պէշէրին իչմէ.ք իչիւն սույա ճան աԹմագտան պաչգա մէտէնի իւԹԹամ օլմասը հասէպիյլէ ումուրը պէյԹիյէսինճէ պիր չօգ սէպէպլէ հէր կիւն վէ հէր ան նէ տէրճէճէյէրտէ օնա միւհԹաճ օլտուղունը Թարիֆէ հաճէԹ կէօրէմէյիզ ։ Եանկըղլարըն սէօնմէսի վէ պաղչէլէրին Թէրավէթլէնմէսի վէ սօգագլարըն սուլանմասը հէպ սույա միւհԹաճ տէյի՞լ մի տիր ։ Պինաէնալէյհ պէօյլէ.ք քիւչիւք ճէմիյէԹը մէտէնիյէ Թէչքիլ իտէն պէլտէլէրտէ սույուն իհԹիյաճը ումումիյէ գիֆայէԹի տախի օ գատար միւԹէմէհիզ մազար օլտուղը Թարիֆտէն ապատէ տիր ։

Իչթէ պու իհԹիյաճըն միւվազինէսիյլէ կէրէ.ք Եէրլի էհալինին վէ կէրէ.ք տիւվէլը միւԹէհաբէ Թէպաասընտան օլան Նուֆուսը մուգիմէնին Եըլլարճա եազ մէվսիմլէրինտէ չէքտիքլէրի միւզայէգալը տայը մէյսուտը հազրէԹը Ապտուլ Համիտը խանինին էն խայրըը վէ ումումա էն մէնֆաաԹլը օլան պէօյլէ պիր էսէրը խէյր ու բէֆաը տէյլէթը իտէճէ.ք տիր ։ Ֆիլհաքիքա , պունտա սէքիզ Պէյօղլու վէ հէվալիսինտէ էֆրատը էհալինին սու եօկսուղլուղ չէգտիքլէրի մէչագգաԹը Թահրիրէ իհԹիյաճ եօգ տուր ։ Տարիչինին աՏրի գըլլէԹինտէն տօլայը Թէսսատիւֆ օլունան ուսրէԹէ սայէի փիրուզաԹվայէի հազրէԹը Շահանէտէ նայըլը միւճիտաճ օլմայան պիր մահալ ճարի իլէ նիհայէթ վէրիլէճէք տիր ։

Հագգ Թաալա՝ Նիյմէթը պիմիննան էֆէնտիմիզ հազրէԹլէրինի, պուննուն կիպի նիճէ ասարը խայրիյէյէ մուվաֆֆագ պույուրմասընը վէրտը զէպանըմըզ օլան «Բատիչահըմ չօգ եաշա» տուաի վաճիպ իւլ էտասընա իլավէԹէն Թէքրար իտէր , վէ Տէրգօս սույընըն հիւսնը իճրասընա խըտմէթ իտէն Թէբէօ պէյ իլէ չիրքէԹը միյահիյէ հէյէԹի պաչ միւհէնտիսի Մ․ ՊուԹանըն մէվղըր Փիիլէ կէԹիրտիքլէրի մէսաի վէ Թէահհիւտաթը վագըալարընը Թահսին ու Թագտիր իլէ պէրապէր» չայանը մուճիպինէ ինչասը չիրքէԹին ճիւմէլի վէզաիֆը էսասիյէսինտէն պուլունան տիկէր եօլլարըն տախի միւտտէԹը գալիլէ զարֆընտա իքմալը ինչաաթընը Թալէպ , վէ պու պապտէ իտրաքը հիւսնը խըտմէԹ իԹմէլէրինէ ինԹիզար էյլէրիզ ։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Գօզանտան Ցախիլիյէ Նէզարէ-Թինէ չէքիլէն 40 իմզալը պիր Թէլէկրաֆտա , Գօզանտան Ատանայա գատար օլան 16 սաաԹլըգ Թարիգին իքմալը ինչաաԹը 4 սէնէ Թախմին օլունտուղը հալտէ, մէմուրինին հիմմէԹ ու ղայրէԹիյլէ միւտտէԹը գալիլէ զարֆընտա Ատանայա պիր չէրէէ.ք մէսաֆէյէ գատար մունԹազամէն ինչա օլունմըշ , վէ ելէէվ իքմալը Նօգսանը իլէ քէօբրիւլէրին ինչաաԹընա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ օլունմագտա իմիչ ։

—

Կէչէն կիւն Պէյօղլունտա Թէքքէ ճատտէսինտէն կէչմէ.քտէ օլան պիր մատամընըն իւզէրինէ, էլինտէ պուլունան վէ պազը գըյմէԹտար էշեայը հավի օլան գուԹուլը ղասպ իԹմէ.ք իւզրէ 3 չախս հիւճում իԹմիշ իսէ տէ, մէզպուրէ՝ մուգավէմէԹ իԹտիկինտէն, խըրսըզլար մազսատլարընա նաիլ օլամամըշլար տըր ։ Մէզպուրէ օ էսնատէ Նէրէ տուչիւպ պայըլմըշ իսէ տէ , էԹրաֆտան Նէթիչէլէրէ.ք ագըլը պաշընա կէԹիրիլմիչ տիր ։

—

Կէչէնտէ վէֆաԹ իտէն Հիւսէյին Հիւսնիւ բաչանըն պիրատէրի ՑիմէԹօգա գօմանտանը Խամայիլ բաչա՝ էվվէլքի կիւն Տէրսաատէ-Թէ կէլմիչ տիր ։

—

Կէչէն ճումա էրԹէսի կէճէսի իւչ խըրսըզ Բանկալթիտէ պիր գայմագճը տիւքքեանընըն գաբուսընը գըրմագա չալըչտըգլարընտա , պէքճի կէօրիւպ իւզէրլէրինէ տօղրու եիւրիւյինճէ , խըրսըզլար պէքճիյէ տայատըպ հաթԹա իչլէրինտէն պիրի՝ զաբուլը տէմիրտա գուլլանտըղը պիր տէմիր քիւլիւնկի տէ պէքճինին գաֆասընա էնտիրմէ.ք իսԹէմիչ իսէ տէ, պէքճի՝ տապանճասընը խըրսըզլարըն իւզէրինէ աԹըլու պօշալԹմըշ վէ մէրգումանը ֆիրարա մէճպուր էյլէմիչ տիր ։

Օ կէճէ ՍէնԹ Եօրրի քիլիսէսինին արգասընտա Մ․ Ֆ․ Վ․ ի խանէսի սօյուլմուշ տըր ։

—

Էվվէլքի կէճէ Ավսթրիա սէֆարէԹինտէ պիր սուարէ վէրիլիպ , պունտա Իրան սէֆիրի Մօհսին խան իլէ բէք չօգ էճնէպի միւԹէպէրանը հազըր պուլունմըշլար տըր ։

—

Հապսխանէի ումումիտէ պուլունան մահպուսլարտան պիրի՝ սաիրէի տիկէր պիր մահպուսը 5-6 եէրինտէն պըչագ իլէ ճէրհ էյլէտիկի կիպի , տիկէր պիրի տախի պըչագ պիր մահպուսը պիր գաչ եէրինտէն եարալամըշ տըր ։

—

Մէհաքիմը չէրիյէտէն պէլուիսուլ իճննամէ ալմագսըղըն ագտ նիքեահա ճիւրաԹ իտէն իմամլար հազգընտա մուամէլէի գանունիյէ իճրասը՝ օլ պապտէքի Թէզքէրէի սամիյէ հիւքմի իգԹիզասընտան իսէ տէ , պու մուամէլէնին ճէզա գանունընամէի Հիւմայունընըն հանկը մատտէսինէ գըյասէն իճրա օլունմագ լազըմ կէլէճէկինէ տաիր սէրահաԹ օլմատըղընտան , պուրասընըն Շուրայի—Տէվլէթճէ Թային ու Թաարիֆի մագամը ալիի Մէշիխաթփէնահիտէն Պապը Ալի ճանիպինէ պիլտիրիլմէսի իւզէրինէ , պու մատտէ՝ Շուրայի-Տէվլէթճէ Թէֆսիր իտիլէճէ.ք մէվատտան օլմայուպ , խիլաֆը ուսուլ ագտը նիքեահ իճրա օլունտուղը հալտէ , միւտտաիի ումումիյէ իսպաԹը ճէրիմէյի անըն Թարաֆընտան մահքէմէի միւԹէալլիգասը հուգուգընտա իգամէ տաւա օլունմագ , վէ պունըն հանկը մատտէի գանունիյէյէ Թաթպիգ վէ գըյաս օլունաճաղը տախի մահքէմէսէ Թային իտիլմէք լազըմ կէլէճէկի խուսուսը՝ Շուրայի մէզքիւր գարարը իլէ Թարաֆը սամիի Սատարէթուզմատան մագամը մէչիխաթփէնահի իլէ Ադլիյէ Նէզարէթինէ պիլտիրիլմիչ տիր ։

—

ԸՆԴ ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՄԵԾԱՇՆՈՐՀ ՏԻԿՆՈՋ ՓԱՐՕՆ ԳԱԼԻՍԻ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ-ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀՒՈՅ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ

Տուեալ Բերա 'ի Նոր-Թատրոն 2|14 փետրվար 1885

Ի ՆՊԱՍՏ

ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՑ ՀԱՅՈՑ «ՑԱԿՈԲԵԱՆ» ՉՐԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Գործադիր Յանձնաժողով

Վսեմ.	Գօմանտէօր Ժ. տը Ֆօրնի	Նախագահ
»	Եավէր բաշա	Փոխ-Նախագահ
Մեծ.	Ֆ. Վ. Սմայթ	Գանձապետ
»	Անտոն Ալեք	Քարտուղար

ԱՆԴԱՄՔ

Վսեմ.	Ալի Պէյ	
»	Արիստակէս էֆէնտի Ազարեան	
»	Գույումճեան Պետրոս էֆէնտի	
Մեծ.	Եսայեան Մկրտիչ էֆէնտի	
Վսեմ.	Եէնի-Տիւնեա Տիմիթրաքի էֆէնտի	
»	Եուսուֆեան Տիգրան	»
Մեծ.	Իւթիւճեան Կարապետ	»
»	Հաճիպիար Գրիգոր	»
»	Ճիվէլէկ Տիգրան	»
Վսեմ.	Մըսըրլը Օննիկ Պէյ	
Մեծ.	Նորատունկեան Արթին էֆէնտի	
Վսեմ.	Նուրեան էֆէնտի	
Մեծ.	Նուրիճեան Տօգթէօր	
»	Պիլէզիքճի Յովսեփ էֆէնտի	
»	Սամանճեան Գէորգ էֆէնտի	
»	Մօսիէօ Սէֆֆէլտէր Լ.	
»	Մօսիէօ Սթէֆանօվիչ Բօլ	
Վսեմ.	Սթրէքէր բաշա	
Մեծ.	Մօսիէօ Սբանտօնի Ալէքսանտր	
»	» Վուչինօ Նիգօլա	
»	» Տօմանժէ Սերթիմ	
Վսեմ.	Բօրթուգալ Միքայէլ էֆէնտի	
Մեծ.	Քազանօվա Եօրկաքի էֆէնտի	

Տիկնայք

Մեծաշուք	Տ.	Ազարեան Ց.
»	»	Ալլահվէրտի Ց.
»	»	Բիզանի
»	»	Գույումճեան Պ.
»	»	Եավէր բաշա
»	»	Լօրանտօ Լ.
»	»	Կիւմիւշկէրտան Գ.
»	»	Հաճիպիար Ա.
»	»	Հասուն Պ.
»	»	Մավրօգօրտաթօ Թ.
»	»	Պիլէզիքճի Գ.
»	»	Ջունտ Տ.
»	»	Սէֆֆէլտէր Լ.
»	»	Սէրբօս Գ.
»	»	Վութիրաս
»	»	Ֆօյց Ա.

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

—8 Թօր վէ 206 Թայֆայը Համիլ օլան պիր Ֆրանսըզ հարպ սէֆինէսի խիրէն Պէյրութ լիմանընա վիւրուտ իտուէ, պէր միւ-թատ Թօրյար աթարադ բէսմը սէլամը իյիա իթմիշ օլմաղլա, գալէտէն տախի 21 բարէ Թօր էնտախթը իլէ մուգադպէլէ օլունմուշ տը։

—Պիլէհիք գայմագամը՝ մահալլի տահիրէի պէլէտիյէսինին հիսապաթընճա պազը Էօլսըզլըգ մէվճուտ օյտրդընը Պրուսայա իշար գրլմը օյմադլա, չէհրը մէգքիւրտէն իզամ օյընան պիր մէմուր՝ մէգքիւր սանտրդրն հիսապլարընը բուլէթլէ, գախտէսիզ պիր թագրմ սարֆիյաթ վէ մուամէլաթը մէյտանա չրգարմը տը։ Մէգքիւր տահիրէի պէլէտիյէ 19000 դրշ. մասրաֆլա պիր թէլէկրաֆխանէ վէ 10000 դրշ. մասրաֆլա պիր տէպպոյ ինչա իթմիշ իսէ, էպնիյէի մէգքիւրէնին նըսֆը մրգտար մասրաֆլա վիւհիւտ կէլտիկի անլայըլմը տը։

Պունտան պաշգա էյթամսանտրդընճա տախի պազը ուդուսըզլըգլար վուգուա կէլմիշ օլսըդը մուշահէտ գըլընմը տը։

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ տիւվելը մուազդամա պէյինտէ միւնագրա սէրը սէֆանի վէ թիճարէթ ահանամէլերինին թէտգիգինէ մէմուր օլան վէ թիճարէթի վէ էվգաֆ նազրըլարը բաշլար հազարաթը իլէ Օրման վէ Մէտատին միւտիրի ուսուսիսի Գույուճեան Պետրոս էֆ. հազրէթլերինտէն միւրէթթէպ պուլունան գօմիսիօն՝ տիւն իքինճի տէֆա օլարագ ագտը իհթիմա էյլէմիշ տիր։

—Պիւնտան պաշգա էյթամսանտրդընճա տախի պազը ուդուսըզլըգլար վուգուա կէլմիշ օլսըդը միւշահէտ գըլընմը տը։

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ տիւվելը մուազդամա պէյինտէ միւնագրա սէրը սէֆանի վէ թիճարէթի